

**O zemi
Tam a Jinde**

Dagmar Lhotová

O zemi Tam a Jinde

Neuvěřitelná dobrodružství Týny a Tyldy,
Alžběty Mocné, černoknížete a jejich přátel i nepřátel

Dagmar Lhotová

Dagmar Lhotová
O zemi Tam a Jinde

Vydání této knihy podpořilo Ministerstvo kultury České republiky

© Dagmar Lhotová, 2012
Illustrations © Jiří Fixl, 2012

ISBN 978-80-7511-171-5

Ilustrace Jiří Fixl

Redakce Lenka Fukalová

Obálka, s použitím ilustrací Jiřího Fixla, Jindřich Hoch

E-kniha purehtml.cz

Vydalo nakladatelství VOLVOX GLOBATOR, Štítného 16, 130 00

Praha 3,

celkově jako svou 988. publikaci

Vytiskl PB tisk Příbram, s. r. o.

Vydání první Praha 2012

Adresa knihkupectví VOLVOX GLOBATOR:

Štítného 16,130 00 Praha 3-Žižkov

TATÍNEK ANTONÍN SE ROZHODUJE, JAK BY MĚL SVÝM DĚTEM VYSVĚTLIT, PROČ ZAHŘMĚLO...

V horách nad Velkým návrším se ozvalo hlasité zaburácení. Bylo to slyšet až v obci Závětrří, v Dolním dole, v zemi Jinde. Dokonce se maličko zachvělo nevelké stavení, které stálo jako jedno z prvních na samém kraji málo obydlené čtvrti. V zahradě za domem s trávníkem hustě pokrytém květy kopretiny řimbaby, se všechny stvoly a stonky

rozhybaly a málem ohnuly až k zemi. Když se znovu narovnaly, nastal v celé krajině opět klid, jak se na Závětrí sluší a patří.

„Co to bylo?“ podivil se Antonek, jinak také střídavě nazývaný a oslovovaný jako Tonda, Toník, Tondrle, Tonásek, Tonek a podobně. Podíval se přitom na maminku Marii, která si nebyla jistá, jestli se jedná o docela obyčejnou bouřku nebo je tu možné jiné vysvětlení. A právě proto, že si nebyla jistá, mlčela.

Tatínek Antonín neměl rád, když se děti nechávaly dlouho bez odpovědi, zkrátka když se na něco musely ptát dvakrát. Pospíšil si tedy s vyjasněním nezvyklé situace. Víc než o vyjasnění šlo však především o pokus nějak Toníka uchlácholit. Tatínek děti chlácholil rád.

„Není třeba se něčeho obávat,“ zvolil tedy pro začátek nejvíce zklidňující větu a stejně tak hodlal pokračovat: „Ne, nezahřmělo, ani nespadla žádná hora a nesesula se lavina. To jenom Alžběta Mocná Hřímálová nahlas kýchla. Ona umí kýchat jako nikdo. Jakmile se do toho dá, může se i skála někdy pohnout. A vzápětí vrací stejnou ozvěnu. Proto jsme právě slyšeli z Velkého návrší nad námi tolik rachotu a hřímotu. Nic to není, jen klid!“ Tatínek Antonín se velice podivil nad tím, co říká, přesto se neopravil, a dál pokračoval v podivném vysvětlování:

„Alžběta Mocná, která vládne v zemi Tam, nejspíš právě dostala pořádnou rýmu, jestli vás to zajímá...“

A obrátil se přitom především na maminku, která vypadala přesně jako někdo, kdo pochybuje o každém jeho slovu.

„Jistěže nás to zajímá,“ řekla skoro přísně, „ale věřit takovým pohádkám nemusíme. Nevím, proč Toníka tolik balamutíš. Jakápak země Tam? Nikdy jsem o ní neslyšela. Ani o žádné Alžbětě.“

Také Antonek o nich neslyšel, ale přispěchal tatínkovi na pomoc. Nemohl připustit nejmenší pochybnost o tom, že by snad země Tam byla nějaká vymyšlenost. Pokud se tatínek o té zemi zmínil, jistě nějaká taková je.

Vtom vběhla do pokoje Mařinka, Toníkova mladší sestra. Probudila se před chvilkou z odpoledního spánku, když ji vyrušilo záhadné

burácení a hřímání. Jen minutu rozvažovala, jestli se má polekat a rozplakat – nebo jestli se má podívat z okna a přesvědčit se, co se venku děje. Jako obyčejně zvítězila u ní zvědavost. A když vzápětí zaslechla, co ve vedlejší místnosti povídá tatínek, okamžitě přispěchala, aby se zajímala o zemi Tam, stejně jako její bratr. Maminka Marie zůstala se svými pochybnostmi o neznámém území a panovnici Alžbětě docela osamocená a začalo jí to vadit.

„Možná bych se i já ráda něco nového a zajímavého dozvěděla, připustila nakonec a tak se přidala k ostatním.

Tatínka to potěšilo. Především však všechny upozornil, že jeho povídání bude dlouhé, protože se málo slovy vyjadřovat neumí. To byl celý on, tak tatínka Antonína všichni v rodině znali a vůbec jim to nevadilo. Mařinka proto s napjetím očekávala příběh, který bude, jak se hned vyjádřila, natahovací a dozajista neskončí ani do večera.

„To tedy opravdu ne,“ ujistil ji tatínek. „Bude totiž na pokračování. A právě jsem se rozhodl – víte pro přehled a pořádek, že každou důležitou část tohoto rozmanitého vyprávění o Tam... a konečně i o Jinde, kterého se většina událostí také týká, schovám pod ten nejsprávnější klobouk... tedy jinak vysvětleno: vymyslím pro ni nějaký název. Tedy úplně nejjednodušeji povědění, rozdělím vše do mnoha delších i kratších kapitol a také...“

Tatínek se ještě chvíli zamotával do slov všelijakého vysvětlování a předlouhých vět, až ho děti raději přerušily a oznámily, že všechno chápou a všemu rozumějí a nemohou se už dočkat slibovaného a pozoruhodného příběhu. Jeho začátek, tedy jeho první kapitolu, nazval tatínek docela prostě a jednoduše:

SEZNÁMENÍ S NEZNÁMOU ZEMÍ

Velká většina krajiny Tam měla a má stále a teplé počasí a proto se Alžběta Mocná obléká do lehounkých volných hábitů, které jí velice sluší. Panovnickou čelenku nenosí stále, raději si nasazuje slaměné klobouky a pro případ velkého vedra si už opatřila i několik vějířů. Chladná noc ci náhlé ofouknutí větrem Alžbětě nikdy nepřivodí rýmu, zato je jisté co jí škodí a provokuje k mocnému kýčání. Jsou to různé pyly některých kvetoucích trav a keřů. Panovnice Alžběta se všech nevhodných rostlin na své zahradě zbavuje rok co rok, ale co je to platné, když rok co rok přiletí nad její sídlo Černokníže Humbuk a zrádný pyl vždycky znovu rozeseje.

Humbuk nemá Alžbětu rád, Alžběty si neváží, Alžbětě závidí a škodí. Chtěl by být na Alžbětině místě a přijmout jméno Mocný. Přeje si nosit na krku zlatou rolničku, což je vedle čelenky druhý panovnický znak pro vládce celé země Tam. Ale i kdyby Humbuk někdy náhodou nad Alžbětou vyhrál a vzal jí moc, vládnout by neuměl. Neuměl by to dobře.

Humbuk bydlí od pradávna v neútulném zámečku mezi Tmavým jezerem a Temným lesem. Libuje si v šeru a stínu. I jeho jednání je takové – tedy, kdo by se chtěl vyjádřit jinak, řekl by nejspíš: Humbuk si přátele nehledá a nepřátele raději nepočítá. Černokníže má kromě panovnice Alžběty Mocné Hřímálové nejvíc nerad království Krásný Květ. Sousedí s jeho pozemkem a toho času vněm vládne král Příčinnivý třetí s královnou Pečlivou. Humbuka se vždycky obávali a kvůli němu jim přibylo pár vrásek na cele a mnoho vlasů zbělelo. Neudělal jim nikdy nic dobrého. Takového souseda aby pohledal!

Přesto v království Krásný Květ vládne vždycky jas a barev je tu k nedopočítání, zatímco v Humbukově Černoze je všechno naopak. V temně modrém lese roste u kdejaké cesty plazivý pýr, který by každého příchozího nejráději lapil za nohu a svázal mu i ruce. Pěkné přivítání!

Humbuk si své území dobře střeží. V jeho službách je odedávna moucha Číhalka s mimořádně velkýma slídivýma očima. Ostražitost je jí vlastní. To ovšem není všechno. V blátivých mokřinách rašelinišť se daří rostlině zvané Ďáblík, na pohled sice výjimečně hezké, ale silně jedovaté. Slouží tu jako past. Nepatrný dotek může pro příchozího znamenat zkázu. A kdyby všechno z těchto nástrah vyšlo naprázdno a zbloudilého pocestného nezadrželo, jistě by ho zastavil Jazourek lepkavý, který se všude rozmnožil na velkých plochách. Vykukuje ze země jako nějaký ohavný uslintaný jazýček a čeká na kořist. Rád by zbrzdil každý krok přicházejícího zvědavce. Čeká však zatím marně.

Za Humbukem nikdo nechodí a zajít na návštěvu nehodlá. Nikdo se rád nepohybuje ani v bezprostřední blízkosti Černoze, nechce do ní vůbec nahlédnout. Černokníže neví, jestli je rád, jestli mu to vadí nebo vyhovuje. Přemýšlí o tom někdy u snídani na verandě svého polorozpadlého zámečku při popíjení tmavě modrého čaje z přezrálých borůvek. Přemýšlet o nanicovatých věcech je hloupé zaměstnání. A přemýšlet o potměšilostech je nebezpečné zaměstnání. Obě si Humbuk oblíbil.

Humbuk nejspíš neví, že docela sám ve svém sídle není. V hloubi sklepa žije ráček Kamenáček a netopýr Hvízdavý a na půdě myš Poula. Jméno si dala sama, protože ráda poulí oči na cokoliv. Pokud Humbuk zjistí jejich přítomnost, bezpochyby někdy využije jejich služeb.

Alžběta Mocná o Černoknížeti a jeho panství často přemýšlí, ale nikdy se nechce mstít. Stále doufá, že Humbuka jednou přejde ta uličnická radost ze hry zvané „rozhazování pylů“ připádlování nad její zahradou. Pádlování proto, že Humbuk na pádle létá a druhým si pomáhá rozrážet vzduch. Jako se na vodě pádlem usměrňuje loď. Někdy používá k létání deštník. Na sklopeném sedí obkročmo a chce-li se snést dolů na zem, slouží mu rozevřené paraple jako padák.

Alžběta má na rozdíl od Černoknížete k cestování krásný kočár se čtyřspřežím, a to už je něco – tedy pro Humbuka něco k závisti. Jenomže panovnice, při vší skromnosti, bez kočáru nemůže být, to je jisté. Alžbětě by bezpochyby stačilo i létající paraplíčko, ale takovou libůstku si dovolit nemůže. Panování má své zákony.

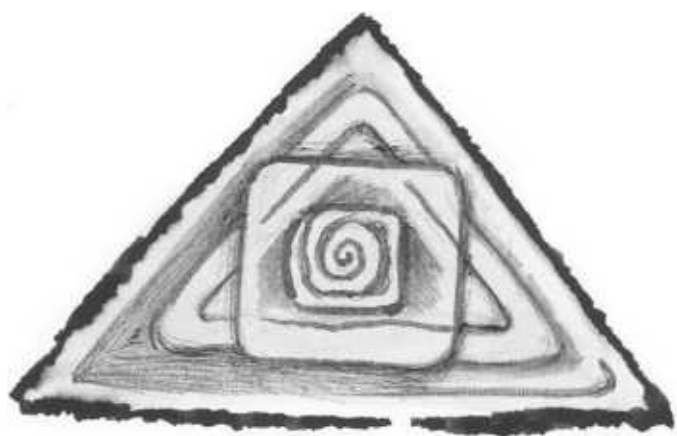
Dokud si Alžběta myslela a doufala, že ji chce Humbuk jenom pozlobit, mávla nad tím pokaždé rukou nebo poslala Černoknížeti dopis s výzvou: Přelety nad sídlem Mocné zakázány! a podobně. Když se však stále nic nelepšilo, konečně se rozhněvala a při jednom svém hromovém kýchnutí prohlásila.

„Jak já k tomu přijdu, abych se trápila rýmou z hloupých pylů, které mi Černokníže nad zahradou rozprašuje. Vždyť kýchání mne zdržuje od panovnických povinností, což je ke škodě celé zemi Tam. Nevím, proč bych se měla zdržovat ošetřováním svého nosu a ztrácet tak čas, který mi nikdo nenahradí. Nehledíc k tomu, že při kýchání v rychlém sledu vždycky tolik slzím, což je velice hloupý pocit. Já slzím nerada. Panovnice slzet nemá. Leda dojetím.“

„Jsem opravdu potěšený, že jste si uvědomila, o co tu jde,“ řekl na to tehdy okázale Alžbětin staříčkový sluha zvaný Robert. „Humbuk vás už nesmí trápit. Opravdu vítám, že přistupujete na onu holou skutečnost, že by měl být potrestán. Čekala jste na odvetu zbytečně dlouho!“

„Máte pravdu, milý Roberte,“ souhlasila Alžběta Mocná, ale větu už nedokončila. Kýchla znovu tak strašně a tak mocně, že se sluha musel přidržet nejbližšího keře, aby neulétl. A v dálce se hory otřásly.

„Musím okamžitě domů. Než zničím půlku své říše,“ zanaříkala panovnice a nechala se odvést do komnaty s velkou pohodlnou postelí, stálou teplotou a příjemným přítmím. V případě, že by zůstala venku, mohlo to mít opravdu nedožrnné následky. Tentokrát si kýchla dvěstěkrát v několika minutách. Kdyby se to nesnažila utlumit únikem nejen pod střechu, ale navíc pod pořádně silnou příkrývku, nejspíš by svůj palác zbořila.

O NĚKTERÝCH DŮLEŽITÝCH ZMĚNÁCH V ZEMI TAM

Starý sluha Robert uvařil Alžbětě zvláštní čaj bez špetky vůně.

Nepřinesl ho v malém pozlaceném koflíku hodným panovnice, ale v největším ucháči, který v kuchyni našel. Alžběta pak mohla nad hrnkem dlouho vdechovat léčivou páru, dokud čaj nevychladl. To byl dobrý recept. A osvědčený. V případě dalšího neodbytného šimrání, kterým při rýmě trpí nosní sliznice, byla panovnice odhodlaná zmáčknout si dvěma prsty svůj půvabný nos, bez ohledu na to, že jí zčervená ještě víc než stačil dosud.

„Obyvatelé mojí země jsou důležitější než moje krása,“ ujišťovala se. „Nemohou přece kvůli nějakému kýchnutí přijít o střechu nad hlavou.“ Nakonec Roberta ještě požádala o tucet velkých kapesníků s krásně vyšitým monogramem AMH a dopřála si odpočinek. Nikdo ji neměl rušit.

Rýma je sice běžná nemoc, ale přijímat návštěvy v takovém stavu se určitě nehodí. Takže Alžběta zůstala několik dnů za staženými záclonami a nepřijímala. Pro někoho je nejspíš směšné pomyšlení, že by rýma mohla ohrozit běh světa či nastolit v nějaké zemi jiný pořádek – ovšem stalo se to. V Tam. Ne sice doslova a do písmene, jak se říkává, jedno však bylo jisté: tentokrát Alžbětina rýma zapříčinila velké změny a zmatky, které nikdo nečekal a nepředpokládal.

Z předešlého vyprávění je zřejmé, že Alžběta byla dobrá panovnice a své hrozivé příjmení Hřimalová dostala a přijala teprve s mimořádným kýchnutím. V Tam vládla Mocná podle několika zásad a zákonů, které si sama určila a zapsala do notesu: Budu se rozhlížet, o všechno zajímat a poučím se.

Milovala pořádek a o každém pohybu ve své zemi chtěla vědět. K

tomu si vybírala spolehlivé zvědy, kteří jí za čerstva důležité události oznamovali. Sloužili jí věrně.

Alžběta měla jednu libůstku. Ve volných chvílích se věnovala ráda svému zevnějšku. Velice důkladně. Zrcadla a krabice s líčidly, masti a mastičky, hřebeny a kartáče byly nezbytným vybavením její velkoskríně. Stejně tak jako zásuvek v několika komodách. Trocha ješitnosti a chuť líbit se však nebylo na závadu panování, které zvládala většinou bez potíží. Byla přece chytrá a dobrota jí nechyběla.

V zemi Tam se dobro a zlo střídalo jako v každém pohádkovém světě, kde žijí potměšilí kouzelníci i chrabří chasníci, stateční princové a smutné princezny, skřeti v bažinách, ale i hodní skřítkci ve štolách pod zemí, křehké víly i mohutní obři. Nebo také draci či zlatí ptáci a konečně i tak důležité osoby jako jsou kmotřičky – sudičky. Ty, které sprádají lidské osudy, jako se na kolovratu sprádá hrubá nit.

V zemi Tam chodily ke kolébkám novorozeňátek i na křtiny sudičky Faustýna a Matyllda. Ta první věštila a přinášela štěstí, zato Matyllda byla nelaskavá a vymýšlela si spoustu záludností, jen aby zlou věštbou každému popletla hlavu a zavdala příčinu k obavám.

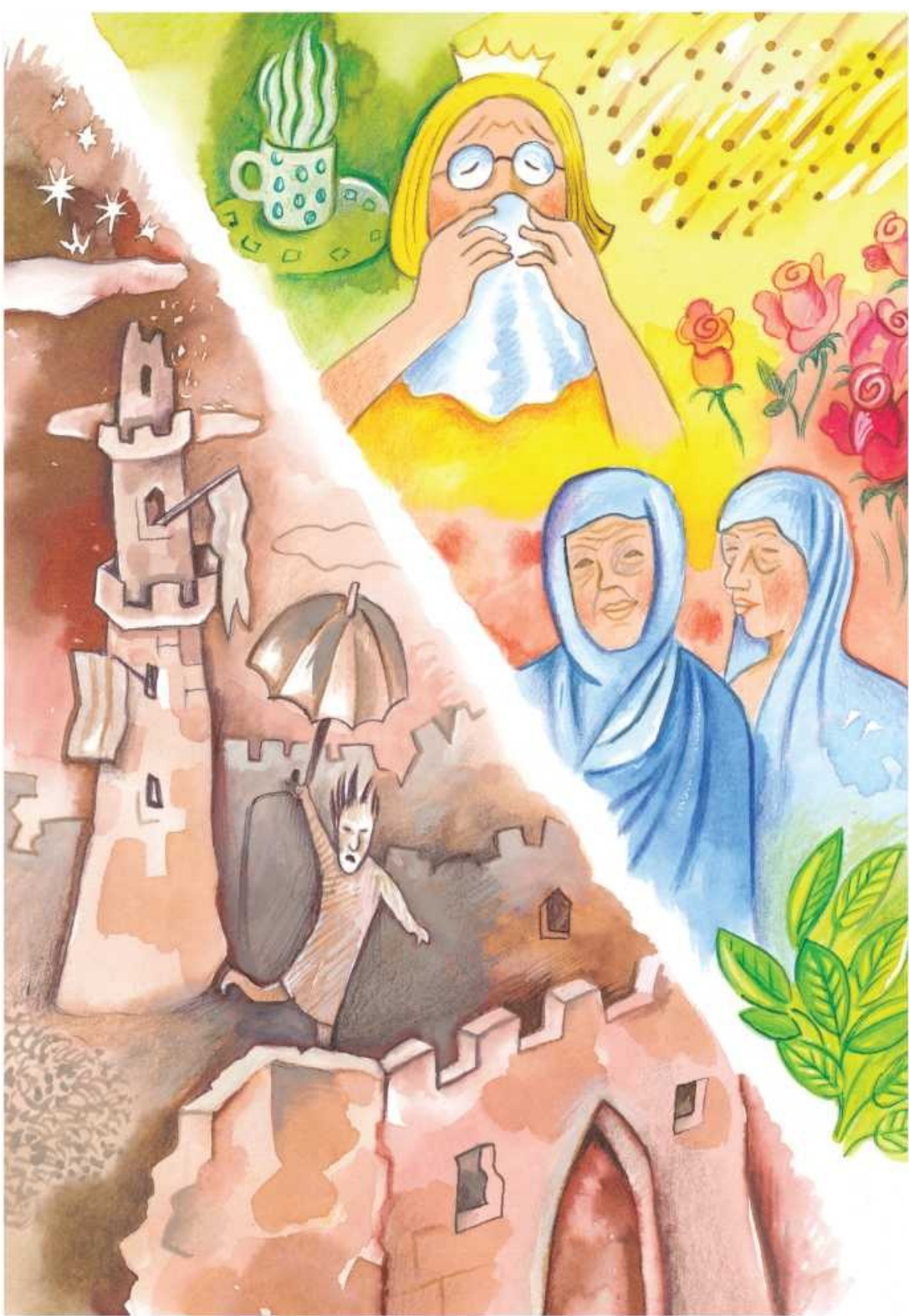
Faustýna a Matyllda byly rodné sestry, a přece každá jiná. Putovaly zemí stále spolu, dovedly se nadnášet i vznášet, když bylo třeba překonat velké vzdálenosti. Nehnuly se od sebe, ale často si překázely, hádaly se a dohadovaly, zlobily se na sebe, ale jedna bez druhé nemohla být.

Matyllda byla na křtinách nevíтанý a nezvaný host. Mohlo to být v zámku nebo v podzámčí, v královské komnatě nebo v prosté světnici, všude s ní přicházel neklid. To proto, že nešetřila hloupými předpověďmi, při kterých se někdy i prstem pohrozí a rádo křikne: „Však počkejte, však uvidíte! Nic dobrého vás nečeká.“ V takových domácnostech musela pak zakročít vlídná a přející Faustýna. Byla ochotná lidem pomáhat z všelijaké šlamastyky, přimluvit se tam a tady a mařit Matyldiny nemožné věštby. Držela zkrátka palce dobrým koncům a každému přála štěstí.

Faustýna a Matyllda hodně pamatovaly, ale sotva by se rozpomněly,

jak jsou vlastně staré. Méně než tři sta třiatřicet let jim však nemohlo být. Tak byly dlouhověké. Tedy kopuleté.

I pohádkové bytosti, byť si pomáhají kouzly a leccos si dovedou ulehčit, mohou se časem natolik unavit, že si náhle řeknou: Sloužily jsme už dost a měly bychom si odpočinout. Taková myšlenka napadla Faustýnu, když jednoho dne stála v jakési světnici nad malovanou kolébkou a poprvé byla v koncích, jak naložit s věštbou. Jindy tak výmluvná nedostala samou únavou z daleké cesty ze sebe ani hlásku. Opravdu potřebovala odpočinek jako sůl. A hned si sestřičce postěžovala:

„Nic naplat, nejspíš si požádám o podporu ve stáří, všechno má své meze a já se náhle cítím jako usychající strom.“

Matylda podle svého zvyku nakrčila nos a hvízdla své oblíbené: „Fíííí – jůůůů!“ což vždy znamenalo nějaký údiv nebo nespokojenost a obavy. Nebo všechno dohromady.

„Já mám sil ještě habaděj a o žádný klid nestojím,“ skoro se osopila na Faustýnu. „Miluji křtiny a koláče, kterých je při nich spousta. Ráda se dobře najím a někde přiživím. Ty ani já vařit neumíme a musely bychom se spokojit jen lesními bylinkami. To tedy ne. Ne a ne! Mne nepřemluvíš!“ Když jí však jako naschvál louplo v levém i pravém koleni a zatočila se jí hlava, opravila hned své mínění a začala z jiného konce:

„Možná máš pravdu, milá sestřičko. Práce jsme odvedly mnoho a panovnice Alžběta nám snad nic dlužna nezůstane. Vždyť ji známe. Proč by nám nemohla darovat nějakou světničku, stoleček, který se sám prostírá a truhlu s několika předměty, kterým nechybí kouzelná moc. Tvůj nápad je vlastně úžasný. Ani já přesluhovat nechci a bez tebe, milá Faustýno, už vůbec ne. To by mě nebavilo. Víš, musím se ti ostatně k něčemu přiznat. Já jsem nad každou kolébkou říkala a předpovídala ošklivé věci jenom proto, že jsem znala tvoji dobrotu. Zkrátka jsem věděla, že všechno špatné se díky tobě změní, že ty moji věštbu vzápětí napravíš. Tak to bylo a tak to je.“

„Moc ráda poslouchám, co mi povídáš,“ rozradostnila se Faustýna. Potají si však pomyslela, že Matylda nemluví úplnou pravdu a rychle dodala: „Doufám, že na všechno zlo teď docela zapomeneš. Však se ti

to při dobré vůli podaří.“

„Jen se o mne neboj!“ křikla skoro nazlobeně Matyllda, ale hned se vzpamatovala. „Chci se opravdu změnit. A změním se, slibuju!“

Bylo to poprvé, co s Faustýnou souhlasila.

Obě kmotřičky pak vyšly tiše ze světnice a zanechaly tam novorozeňátko bez věštby. Popřály mu pro nejbližší chvíle jen dobré spaní a navíc neměly myšlenku.

„Výslužku si neber,“ upozornila sestru Faustýna. „Tentokrát si ji nezasloužíme.“ A spěchala ze stavení.

Měla plnou hlavu plánů, jak naložit s časem, který byl před nimi. Přála si nejen odpočívat, ale zároveň udělat něco neobvyklého i prospěšného.

„Což abychom se vypravily někam hodně daleko, kde nikoho neznáme a nikdo nezná nás? Proč něco takového nezkusit?“

„Kam se chceš trmácet?“ zaprotetovala okamžitě Matyllda. „Já už nikam nejdu. Zůstaňme, kde právě jsme. Poprosme v nějakém domku na kraji obce o podnájem. Kdo by mohl odmítnout kmotřičkám-sudičkám jako jsme my dvě? Zvlášť když slíbíme nějaké to kouzlo místo placení nájemného. Nebuď hloupá!“

„Ani nápad,“ řekla přísně Faustýna. „Máme-li něco změnit, musíme i kouzla oželeť. Už jsem se rozhodla, už jsem řekla. A jestli nesouhlasíš, budeme se muset rozejít!“

Faustýna věděla, že ji sestra neopustí, proto mohla říkat cokoliv a být i přísná. Matyllda se mračila, měla chuť na hádku, ale nechala si ji zajít a nakonec prohlásila:

„Dobře, když chceš někam daleko, tak tedy co nejdál. V Tam jsme žily nejmíň tři sta třiatřicet let, vydejme se tedy do Jinde.“

Spěšně vzala sestru za ruku a vedla ji z obce, kde se jim nepovedly křtiny a kde se rozhodlo něco neuvěřitelného. Obě pak spěchaly z pohádkové země Tam do obyčejného světa v Jinde.

KAM VEDOU VRÁTKA?

Jinde se od pradávna rozprostíralo a rozprostírá za špatně utajenou mezírkou v jakémsi dřevěném plotě vysoko vhorách. Ve zmíněné mezírce se kývajívěťchá Vrátka. Většinou podle poryvu větru. Nahrazují hraniční kámen. O tom místě obyvatelé Tam dobře vědí, ale Vrátky zatím nikdo neprošel. Z docela obyčejných důvodů: Proč by se na příklad čertiska z Tam hnala do Jinde, když jim je pěkně teplo v Tampekle, proč by čarodějové a kouzelníci opouštěli své strašidelné Tamhrady, draci a obřiska své Tamjeskyně, králové svá království, víly své palouky a skříťci podzemní štoly, když tam jsou doma a dobře se jim vede. Nikoho nic takového nenapadlo. Až Matyldu. A to ještě náhodou.

Vyslovila jen tak do větru a natruc slovo Jinde, doopravdy však tím nic nemyslela. Zato Faustýna začala o Jinde vážně uvažovat. Pokládala dokonce cestu do neznáma za úžasný nápad. Byl tu však jeden háček: zákon, pravidlo a povinnost hlásit každou velkou změnu a odlišnost Alžbětě Mocné, která milovala pořádek a o všem musela vědět. A protože Faustýna i Matylda ctily zákony a pravidla země Tam, ohlásily se před plánovanou cestou k Alžbětě Mocné na odpolední čaj. Aby své panovnici o svém odvážném úmyslu pověděly.

Při bylinném čaji u panovnice se v Tam uzavíraly všechny dohody a Alžběta pro své poddané pořádala ona čajová odpoledne vždy ve středu od tří do šesti, což bylo všeobecně známé. Všechno mohlo být tedy v pořádku a jistě ne jinak, kdyby právě onu osudnou středu nevdechla panovnice nevhodnou vůni a neonemocněla alergickou rýmou. Přijímací den byl tím pádem zrušený a Faustýně i Matyldě to přivodilo velice mrzutou náladu. Už i proto, že začaly být na Jinde náramně zvědavé.

Nechat panovnici pouze vzkaz, to se opravdu nehodilo ani neslušelo,

a proto se obě sudičky rozhodly počkat s návštěvou a zprávou o cestě do Jinde do další středy. V tom nanicovatém týdnu chodily rodnou pohádkovou zemí křížem krážem neklidné, netrpělivé a nenaložené. Ani na chvíli si nedokázaly odpočinout. Nikde neměly stání, neusnuly v jediné noci.

V úterý, které předcházelo tak důležité středě, Faustýna dokonce dovolila nejjednodušší kouzlo – mírné nadnášení. Sudičky pak proplouly bezcílně krajinou a po nějaké době, aniž to chtěly, ocitly se u Velkého návrší, odkud byl pouze nepatrný kousek cesty do Jinde.

„Jenom tam nahlédneme, jen se tam podíváme,“ připustila Faustýna, ale hned svůj návrh také omlouvala: „Musíme přece vědět, kam se chystáme a jestli Jinde není méně hezké než Tam. Abychom snad neprohloupily.“

Nebylo to špatné uvažování. Když se pak obě sudičky zastavily na vyhlídce v Nej vyšších horách, schylovalo se už k ránu a v Tam se schylovalo k dešti. V Jinde naopak bylo překrásně a slunce právě vycházelo.

Probudil se také ranní vítr, spíš rozpustilý než mírný a foukl do Vrátek, která se otevřela dokořán. Byla to náhoda a byla lákavá. Matylida jí bez váhání využila. Vplula na neznámé území jako nějaký uličník, který dává přednost zakázaným věcem a rád se odchýlí od jakýchkoliv pravidel nebo nařízení.

„To nesmíš!“ křikla na sestru Faustýna. „Ještě ne!“

Vtom se v Tam rozpršelo. A dost silně.

Matylida ohlásila, že v Jinde zůstane jenom tak dlouho, dokud nepřestane v Tam ten strašlivý liják. Řekla to s úplnou samozřejmostí a blaženě se na slunci v Jinde protáhla.

„Pojď rychle za mnou, nebuď bláhová,“ kývla pak na sestru. „Nikdo se nic nedozví. Jak by mohl!“

A Faustýna, jindy tak opatrná a důsledná, neodololala. Měla právě po krk deště, který jí stékal pod šedou plachetku. Tentokrát ji letitý a kdysi velmi spolehlivý oblek neochránil, ačkoliv dřív se hodil do každé nepohody.

Všechno se dělo jako naschvál, jako by někdo řídil, co se má stát v příštích okamžicích. Takže ani Faustýna nepřemohla pokušení. Vzkročila do Jinde a jakmile se tam ocitla, bylo náhle všechno jinak.

S pohledem do překrásného údolí obě sudičky docela zapomněly, co je správné, zapomněly na zákony a na čajové odpoledne u Alžběty Mocné. Zkrátka se zpátky nevrátily.

V JINDE

Pod horami v Dolním dole dřímala v růžovém oparu obec Závětří ohraničená dvěma protilehlými kopci, z nichž každý měl svůj zvláštní půvab.

Ten zdánlivě hezčí se jevil sudičkám jako krásně učesaná hlava. Pěšinky měl upravené a keře přistřižené. Druhý byl strmější a roští na něm jen bujelo. Roztahačové větve stromů a keřů se rozprostíraly na mnoha místech. Na dvou okrajích mezi nimi trčely dva velké balvany a zdálky vypadaly jako ohromná ušiska vykukující z rozčuchaných vlasů.

„Parukáč a Ucháč,“ řekla nahlas Matylda a kupodivu měla pravdu. Kopce taková jména měly a mají. Každý je v Závětří zná.

„Parukáč má být nač pyšný,“ mínila Matylda. „Zato Ucháč mi moc krásný nepřipadá.“ A za chvíli zdůraznila: „Je vlastně nanicovatý, zřejmě nepřístupný, skoro škaredý.“

„Nemáš pravdu,“ hájila rozsochatý kopec Faustýna, protože ona vždycky i na velmi odlišných věcech našla něco hezkého. „Kdo má tak velké uši, dovede jistě pozorně naslouchat, což je úžasná vlastnost,“ projevila svůj názor. „Myslím si a přímo si to představuji, že bychom se mohly s Ucháčem spřátelit. Bude asi nejlepší, když se na jeho vrchol nastěhujeme. Všelijaké roští nás pro první čas v neznámé zemi schová. Každý o nás nemusí hned vědět.“

„Fííí – jůůů,“ odfoukla si nespokojeně Matylda. „Proč se hrneme do horšího? Zase aby bylo po tvém...“ zahubovala. „Jen abys nelitovala!“

„Neboj se, bude se nám tam líbit. Jsem si tím jistá. Už bychom tam byly,“ usmívala se sudička Faustýna a chystala se vykročit na cestu pravou nohou.

„Snad nechceš jít pěšky?“ zlobila se už zase Matylda, která si

uvědomila značnou vzdálenost z vysokých hor do údolí. „Můžeme přece letět nebo se alespoň nadnášet – jako jsme to dělaly vždycky!“ A hned se k tomu chystala. K létání a nadnášení sloužila sudičkám až dosud především jejich plachetka. Na mírný povel se roztáhla jako křídla a nasměrovat ji bylo snadné.

„Ale teď je přece s létáním a jinými kouzly konec,“ rozhodla rázně Faustýna. „Jsme zkrátka a dobře od této chvíle v jiném světě. Kouzla z Tam tady nejspíš neuplatníme. Jiný kraj, jiné možnosti. Nebudeme se tedy spoléhat na dřívější čarodějnou moc.“

„Fíííí – jůůůů,“ znovu vypískla Matyllda. „Já si tedy náš odpočinek představuji opravdu jinak. Dej pokoj s takovými začátky v Jinde!“

Při slově Jinde sebou Faustýna trhla.

„Hrom aby do nás prásknul a had nás uštknul! A pec na nás spadla a zem se pod námi rozvalila! Co jsme to provedly?“ zhrozila se. „Jak jsme si jen mohly nezpomenout? Vždyť dnes je středa a máme být v Tam na čaji u Alžběty Mocné. V Jinde být bez ohlášení nesmíme a nemůžeme!“ A dál hubovala na svoji nespolehlivou paměť či popletenost, při čemž si postěžovala i na vysoký věk, s kterým přicházejí všelijaké potíže.

Scházelo málo a Faustýna prošla Vrátky zpátky. Jenonže v Tam stále přšelo a v Jinde bylo překrásně. A Matyllda, která tak ráda protestovala, tentokrát zaprotestovala důkladně:

„Jednou jsme tady a vracet se nebudeme. To přináší jen smůlu. Však si nějak pomůžeme. Nebude od věci, když Alžbětě napíšeme uctivý dopis s úžasně rafinovanou omluvou. A třeba jí z Jinde pošleme i dárek. Však ještě lecos dokážeme zařídit!“

A zároveň aby potvrdila, že má pravdu a kouzla ji zatím nejsou cizí, upustila slinu na podrážky svých velkých bot a bez potíží po nich klouzala z hraničního návrší dolů do údolí jako po másle. Za chvíli byla z dohledu Vrátek.

„Samotnou ji tady nechat nemůžu,“ povzdychla si Faustýna. „Ta moje nezbedná sestřička možná už není zlá, ale ztřeštěnost ji neopustila. Musím tedy – chtíc nechtíc – za ní. Já ovšem půjdu pěšky, v tom jsem zásadová a důsledná.“

Faustýna šla dlouho předlouho a dostala se z vysokých výšin do Závětrí v Dolním dole mnohem později než Matylda. Ta zatím na úpatí Ucháce dospávala probdělé a procestované předešlé dny i noci. A když se před ní konečně objevila její hodná sestra, celá utmáčená, teprve se probudila. Dokonale odpočatá řekla na svoji omluvu jen pár slov:

„Snad se tak moc nestalo. Nezlob se na mě.“

„Všechno si moc ulehčuješ,“ vyčítala sestře Faustýna, Matylda se však vymlouvala:

„Musím si teprve zvykat, že se mám spoléhat jen sama na sebe. Určitě se polepším. Svezla jsem se naposled. To slibuju.“

„Faustýně se hned vrátila lepší nálada. S ní pocítila i větší svěžest a mohla stoupat do kopce bez velkých potíží.

Také Ucháč se o to zasloužil. Rozhrnoval před kmotřičkami roští, vysílal k nim vůni malin a sluncem zahřátého jehličí i čaromocných bylin. Vdechovat les bylo tak příjemné a povzbudivé, že se hodina zdála být pouhou chvílí.

A náhle tu byl vrchol a na něm palouk s nevelkou skálou a jeskyní. Mezi kamením našly sudičky studánku a venku v trávě čirý i čilý

potůček.

„Tady je pro nás to nejsprávnější místo,“ odfoukla si Faustýna. „Tady budeme pro začátek dobře schované a zabezpečené,“ usoudila. A potom chválila všechno, na co jen kolem sebe pohlédla. A dělala Ucháči takové poklony, až se celý zachvěl a les na něm se rozšuměl:

„Dobrý den, šťastný den – vítejte!“ zašeptal.

„Kdo umí pozdravit a přívětivě vítat, ten se mi zamlouvá,“ uznávala i Matylda a kupodivu sama navrhla, aby se kopci představily. Že se to sluší.

Obě sestry kmotřičky-sudičky ze země Tam pak nahlas zavolaly svá jména a skála jim ozvěnou vrátila jejich zkrácenou podobu.

„Týna-Tylda, Týna-Tylda,“ ozývalo se od kamenné stěny při opakovaném volání. A tak dostaly sudičky Faustýna a Matylda v zemi Jinde i jiná jména. Tedy jen trochu jiná. Ozvěnou zkrácená, ale stejně hezká.

NA KOPCI UCHÁČI

Fíííí – jůůůů!“ vypískla Tylda. „Připadám si jako na vlastních křtinách. A najednou mám chuť na něco dobrého a sladkého. Na něco jako je narozeninový koláč. Sladké posiluje nervy a my si po všech těch útrapách nějakou dobrotu zasloužíme.“

Jenomže pak si vzpomněla, že s sebou nemají žádnou výslužku a už vůbec ne stoleček, který by se prostřel sám.

Také Faustýna pocítila chuť na sladké a dokonce veliký hlad. Polkla však na prázdno a oznámila:

„Jen klid, milá sestřičko, musíme zatím vystačit s málem. Začneme skromně. Kolem nás je spousta malin a kdyby bylo sladkého moc, ochutnáme i šťovík. Pro dobré trávení.“

„Pro dobré trávení! V žaludku mi zpívá už teď a bez pořádného sousta budu mrzutá. A zlá. Však mě znáš,“ protestovala Tylda a neustále myslela na kouzelný stoleček. Nakonec se však napila ze studánky ve skále a voda působila tak blahodárně, že zahнала hlad i žízeň. A dokonce i všechny lákavé obtěžující chutě. Týna sestru následovala.

Den byl najednou přívětivý. Obě kmotřicky se posadily na mechové polštáře, aby si konečně odpočinuly. Brzy se pak před nimi rozhrnula hlína a nadzdvihla mohutný pařez. Všechno jakoby najednou na mýtině ožívalo.

A kopec Ucháč promluvil:

„Ani nevíte, jak jsem rád, že jste tady. Na mne se v tomhle kraji zapomíná. A nespravedlivě! Všichni ze Závětrí navštěvují Parukáč – a jít za mnou nikoho ani nenapadne. Je mi z toho pořádně smutno. Tedy úplně nanic, že jsem na nic.“

„Chudáčku,“ řekla Týna lítostivě a hned Ucháče ujišťovala: „Usadíme

se tady, jestli chceš, jestli dovolíš. A sám už nebudeš.“

„Jestli dovolím, jak by ne! Přeji si to! Potěší mě to! Zaměstná mě to! Budu vás ochraňovat a budu se o vás starostlivě starat!“

Týna se podívala na Tyldu, co tomu říká, ale ta mlčela. Pomyslela si, že je třeba všechno si ještě nechat projít hlavou a dobře uvážit. Ucháč nemusel mluvit pravdu. Nemusel, ale mohl, jenomže Tylda byla odjakživa nedůvěřivá.

„Možná se kopec jen tak předvádí,“ zašeptala sestře do ucha. „Zdá se mi, že se chlubí jako každý, kdo není příliš úspěšný. Jako někdo, kdo by chtěl rozdávat, co třeba ani nemá.“

U Týny však nepochodila. Ta se naopak kopci uklonila a řekla:

„Děkujeme ti za pozvání, milý Ucháči, zůstaneme tady.“ A svoje slova už nemínila vzít zpátky.

Ucháč sudičkám hned ochotně dokazoval dobrou vůli a nabízel jim to nejdůležitější – bezpečí a střechu nad hlavou.

Jeskyně zpola naplněná vodou se k bydlení příliš nehodila a proto měl kopec jiný nápad. Nadechl se a zahulákal:

„Teď dávejte pozor!“ Přitom se pohnul v samých základech. „K zemi, rychle, bácněte sebou, přikrčte se,“ dál přikazoval sudičkám a otrásal se tak mocně, že z blízkého skaliska spadla spousta kamení. Stačilo právě na malé stavení. Postavit dům Ucháč ovšem neuměl. Uměl jenom silácké kousky.

„Není to nádhera?“ vykřikoval nadšeně. „Se základy domu můžete začít okamžitě. Kamenů a jílu je tu, jak vidíte, habaděj. Stavba se povoluje!“ Tylda se málem svalila z mechového polštáře. – Co si ten bláznivý kopec myslí a dovoluje? opakovala si v duchu. – Je nám tři sta třiatřicet let a dohromady ještě víc. A přišly jsme si do Jinde odpočinout...

Ucháč však pokračoval: „Ničeho se neobávejte. O vaši řemeslnou zručnost a také sílu se postará Skalní vítr. Jakmile vás ofoukne, budete mít ruce jako lopaty a svaly hodné obra...“

Chtěl ještě pokračovat, ale Tylda nazlobeně vykřikla:

„Tak to tedy ne! Nechci vypadat hůř než vypadám. O svaly nestojím,

stavět dům nehodlám a chci mít konečně trochu klidu.“

Týna šťouchla sestru palcem pod lopatku, aby se vzpamatovala.

„Nic nechápeš, Tyldo. Snad si opravdu nemyslíš, že se naše ruce promění na lopaty. Něco takového přece Ucháč ani Skalní vítr nesvedou. Chtějí nám jenom naznačit, že si domek můžeme postavit bez velké námahy vlastníma rukama. Takže já souhlasím a Skalní Vítr si přeji. Jeho pomoc vítám.“

Než se Tylda zmohla na další protest, začalo od skály pofukovat a dýchat. Nejdřív málo a potom víc.

Dlouho se neudálo nic.

„Jako bych to neříkala, sliby-chyby, klam a mámení. Hloupé balamucení. Dala ses napálit, milá Týno. A já tu být nechci a nebudu!“ řekla rozhodně Tylda.

Vtom však dostala tak neodolatelnou chuť posbírat pár kamenů a postavit z nich alespoň kousek základní zídky, že to zkrátka udělala. Od té chvíle ji neopouštěla příjemná nálada a sil jí přibývalo.

Týna na tom byla stejně. Na Ucháči se děly divy, ačkoliv Jinde bylo docela obyčejné nepohádkové území. Přítomností sudiček se však přece jen mnohé změnilo.

O ROZPOMENUTÍ NA ZEMI TAM

Po nějakém čase a zkušenostech si Ucháč víc oblíbil Týnu, ale druhou sudičku si také předcházel. Jakmile byl domek hotový, věnoval jí kus úrodného palouku a naučil ji zahradničit. Skalní vítr přivál ze Závětří nejrůznější semena i sazeničky a pak už jenom stačilo kypřit půdu a čas od času zbavovat pozemek plevelného bejlí.

Na záhonech rostlo všelicos, ale především kapusta, což dělalo náramnou radost Týně. Rozpomněla se totiž, že se z rozkrojené hlávky této báječné zeleniny dají nejen dělat výtečné karbanátky, ale dá se z ní i věštit budoucnost. To se mohlo někdy hodit.

Kopec den ode dne krásněl nevídanými změnami a také kmotříčky-sudičky brzy zjistily, že vypadají jinak než dříve. Když si večer pročesávaly své dlouhé vlasy a ráno je stáčely do drdůlků, nemohly si nevšimnout, že už nejsou prořídlé a stříbrně šedivé, ale že obě mají kštici hustou a plavě kaštanovou. Také kroky dělaly Týna a Tylda delší a rychlejší a ohýbání kolen jim nedělalo potíže. Koho by nepotěšila taková změna po tři sta třiatřiceti letech!

Kamenný domek stál pevně v základech a vyjímal se na vrcholu Ucháče jako dobře zakořeněný hřib, zahrada prospívala a vzkvétala a skoro se zdálo, že šťastné časy potrvají na věky. Ale nic není přímočaré a jisté nebo podle přání a představ. Leccos se dokonce může změnit ze dne na den a je třeba s tím počítat.

Týně a Tyldě bylo na Ucháči v prvních týdnech dobře, měly klidné spaní, protože měly klidnou a spokojenou mysl. Jednoho rána se však probudily mrzuté. Skalní vítr totiž tehdy zaspal. Jindy vydechoval hned po východu slunce omamnou vůni pohody a dával sudičkám

zapomenout na minulost a zemi Tam. Jenomže ze středy na čtvrtek, tedy uprostřed týdne a uprostřed léta na dechové cvičení zapomněl. Prostě na ně ani nevzdechl.

„Fíííí-jůůůů,“ hvízdla si tehdy u snídaň Tylda, protože se jí na chvíli vrátila paměť a vzpomínka na Tam. „Mám docela obavu, že jsme provedly něco hrozného. Že jsme se nezachovaly správně. Slibovaly jsme přece Alžbětě Mocné uctivý dopis s omluvou a dokonce nějaký dárek. Fíííí-jůůůů, svůj odchod jsme nevysvětlily a jsme tedy v Jinde na zapřenou.“

„To tedy jsme,“ chtěla říct Týna, ale samým leknutím jí zaskočila do dýchací trubice malina, která ještě před chvílí plavala v ranním čaji.

Týna se rozkašlala a Tylda jí musela dát pořádnou herdu do zad, aby sestře pomohla zvládnout nepříjemné kuckání, ale především ji zbavit maliny uvízlé tam, kam nepatřila. A zatímco Týna nabírala dech a pomalu se zklidňovala, vzpamatoval se i Skalní Vítr a snažil se napravit, co po probuzení zmeškal. Rychle rozfoukal všechny vzpomínky na Tam.

A než sudičky dosnídaly, opět na rodnou zemi zapomněly. Nemohly být tedy ani zvědavé, co se v Tam událo od chvíle, kdy pohádkovou

krajinu opustily. A nebylo toho opravdu málo.

O VELKÝCH STAROSTECH PANOVNICE ZEMĚ TAM A CESTOVÁNÍ PANA KLINKA

V Tam vládlo bezvládí více než týden. Na zahradě vznešeného sídla se třepetaly na šňůrách velké bílé kapesníky a podobaly se vlajkám vyzývajícím k přiměří a klidu. A dokud tam vlály, bylo jasné, že Alžběta má rýmu a nechce být rušena.

Staříčkový sluha zvaný Robert odháněl od bran paláce ohlášené i neohlášené návštěvy, hlavu měl plnou všelijakých vzkazů, a v sešitku věnovaném poznámkám o příchodu hostů, zmatek. Takže všechno popletl a nevyřídil většinou nic. Jen občas mu nějaké důležitosti vytanuly na mysl, ale vzápětí je zase zapomínal.

Když později do sídla Alžběty Mocné začaly přicházet zvěsti, že v Tam chybí u křtin Faustýna i Matylda, jenom se upamatoval, že tu před časem obě klepaly na bránu. Ale to bylo všechno.

Alžběta, která nesnášela záhady a nerozuzlené případy, vyslala do všech světových stran své zvědy. Měli prozkoumat každý kout v zemi a zjistit, jestli kmotřičky někde nebloudí, jestli nezapadly do zrádné bažiny nebo nespady do propasti či se někde nezapovídaly. Nic z toho nebyla pravda, jen jedno bylo jisté: nikdo z pohádkové země dlouho neohlásil, že by sudičky potkal, nebo alespoň zahlédl.

Tajemství odchodu Faustýny a Matyldy vyzvonil až modrý zvonek Klink. On jediný si povšiml, jak dvě postavy v šedých plachetkách vklouzly pod Nejvyššími horami blízko Velkého návrší do zatím nepoznané země Jinde. Snadno je v tomto ustrojení poznal.

Klink, který rostl blízko Vrátek, uslyšel tehdy ráno déšť i zapraskání větvičky, kterou Faustýna přišlápla. Hned byl dokonale vzhůru. A videi, co viděl.

Vzápětí však zase neviděl nikoho. Byl příliš skloněný k zemi a Vrátky se v ranním větru rychle zavřela. Sudičky však za nimi stály natolik blízko, že zaslechl, o čem si povídají. Když nastalo ticho, vzpamatoval se pan Klink natolik, že zazvonil na poplach. A ticho opět zrušil.

„Holá, kde jste kdo?“ vyzváněl vytrvale. „Stalo se něco nevidaného a neslýchaného. Dvě osoby vešly právě Vrátky do Jinde! To se musí okamžitě hlásit v sídelním městě naší nejmocnější panovnici. Kdo mě slyší, ať za ní spěchá s tolik důležitým vzkazem!“

Pana Klinka uviděl a uslyšel dravý pták. Ale snesl se k němu jenom proto, aby mu pověděl, že s žádným vzkazem nikam nepoletí, protože pro dravce z Nejvyšších hor se to nehodí. Do údolí se nikdy nevydávají. Klink se tedy rozhlížel po někom jiném, ale marně se namáhal. Jen vne-dalekém keři vytušil ranní vánek.

„Hej, ty ospalče,“ zaklinkal. „Slyšel jsi, co se stalo? Kmotříčky Faustýna a Matylda jsou v Jinde. To se musí okamžitě žalovat! Seber se a leť s tím hlášením za Alžbětou Mocnou, než...“

„Hlouposti,“ odpověděl vánek. „Do Jinde nikdo nechodí a nenahlíží. Ani já ne. Moc se staráš. A máš víc představ než pravdy. Nech mne být. Jsem mladý a nezkušený. A moc unavený. Právě jsem se uložil k spánku, takže zůstanu pěkně v křoví a budu odpočívat. Tak to mám předepsané na rozvrhu dne!“

A bylo po řeči.

Zvonek si pomyslel něco o drzém a líném uličníkovi a znovu se rozklinkal. Dál vyzváněl do všech stran svoji ohromující zprávu. Byl náramně přičinlivý a toužil, aby si ho někdo všiml, aby se svojí hláškou zviditelnil. Vždycky se chtěl proslavit, přál si, aby se o něm vědělo a nezapomínalo se na něj. Teď měl příležitost. Vyzváněl tedy tak dlouho, dokud mu síly stačily. Rozhoupal se přitom na stonku natolik mocně, až se utrhнул a spadl do trávy.

Mohl být od něho pokoj, ale nebyl. Právě běžela kolem liška Ryška a smetla pana Klinka svým ohonem ze země. A než ho pak ze svého huňatého kožichu vytřepala, byl už od Vrátek hodně daleko. Později se

ho ujal vítr a přenesl ho na vznášející se javorový list. Sním se pan Klink dostal do sídelního města a zbytek cesty k Alžbětě Mocné procestoval na hřbetě koníka vedeného jakýmsi nezkušeným mladíkem. Když se dal vraník náhle do trysku, proletěl s ním zvonek v kotoučích a vírech prachu až k Alžbětině sídlu a tam se kdesi u vrat zřítíl na zem. Brzy zjistil, že je právě u cíle své cesty a velice se zaradoval..

Jenomže stráže nechtěly pana Klinka v tak zbědovaném stavu vpustit ani na práh. Celý usouzený skončil tedy zvonek pár kroků od zahradní zdi, kde se ho naštěstí ujala Křídlonožka Pocestná.

„Vypadáš příšerně a zanedbaně,“ podívala se na něho, „máš-li však něco důležitého na srdci, přenesu tě přes zeď a dál pak otevřeným oknem paláce do audienční síně. Rovnou k trůnu Alžběty Mocné.

„Udělej to,“ přikývl zvonek vysílený až hrůza.

Zanedlouho potom už stál před panovnicí a bez dlouhých úvodů jí vypověděl, co na vlastní oči viděl a co slyšel u hraničních Vrátek. Spíše než vypověděl vše jen vyšeptal a hned nato se skácel bez dechu k zemi. Alžběta Mocná zavolala sloužící a poručila, aby pana Klinka vykoupali v misce s vodou a v jiné, mnohem krásnější, ho uložili jako do postýlky.

„Moc jsi mi posloužil,“ promluvila k němu druhý den, jakmile se dosyta vyspal a osvěžil, narovnal se a hlas mu zesílil. Zkrátka celý se nádherně zmátořil a cítil se jako v sedmém nebi.

„Zasloužíš si odměnu a vyznamenání,“ pokračovala panovnice a zavěsila mu na krk blýskavý metál, kterých měla pro všelijaké příležitosti plnou truhlu.

Zvonek byl křehký – inu jako každý zvonek, který vyrostl v trávě – a metál byl těžký, jen se pod ním prohnul.

Ach ouvej, pomyslel si, ale nahlas zdvořile poděkoval a čekal, co bude dál.

„Teď se můžeš vrátit domů. Na svoje stanoviště. Právě jsem tě jmenovala Vrchním Vrátným Vrátek v Nejvyšších horách země Tam. Spoléhám na tvoje další služby. Nesmíš mě zklamat.“

Pan Klink se ulekl, že bude možná znovu dlouhou dobu na cestách a určitě bude strádat. Kdoví, jestli vůbec dojde cíle. Na okně však už čekala Křídlonožka Pocestná a nemohla se dočkat startu. Měla pana Klinka bezpečně dopravit do hor a posadit ho na jeho pozorovatelnu – rodný stonek, čekající blízko Vrátek.

Zpětná výprava dopadla šťastně a pan Klink se spokojeně usadil tam, kde byl odjakživa zvyklý. Svůj metál pověsil na Vrátku a v tichu a o samotě přemýšlel, jaký je rozdíl v tom, když se řádně vykonává služba – nebo když se donáší a žaluje. Moc se v tom nikdy nevyznal. Také se obával, jestli titul VVV, který dostal, mu právem patří. A co hůř! Tušil, že jeho služba nebude snadná a stále si opakoval: „Co zmůže malý křehký zvonek v takové pustině docela sám?“

„To se teprve uvidí,“ zašavelila konejšivě tráva v okolí. A pak už bylo ticho.

O TÝNĚ A TYLDĚ

Sudičky odložily své staré šedé plachetky a oblékly se do plátěných kalhot a barevných halenek. S oblibou teď nosily také plátěné kloboučky. Týna modrý a Tylda červený. Nesundávaly je ani ve světnici, tak si je oblíbily.

Kouzla proměn se v Jinde odehrávala bez jakéhokoliv přičinění čaromocných sil z Tam. Ale dála se. Sudičky mládly a krásněly a mohlo to být dokonce znepokojivé.

„Já jen doufám,“ zahloubala se jednoho dne Týna, „že nám roky nepoletí nazpátek takovým tempem jako dosud. Protože... za chvíli by z nás mohly být dívky na vdávání, potom rozjívené holky a nakonec předškolní děti.“

„Fíííí-juúúúú a později batolata, která se o sebe nedovedou sama postarat,“ vyděsila se Tylda. „To si tedy vůbec nedovedu představit.“

„Jen žádné velké strachy,“ zasáhl do rozpravy Uchác. Uměl naslouchat v pravou chvíli a přišel vždy s dobrou radou nebo nabídl pomoc. „Jestli se vám zdá, že jste už dost krásné a ohebné jako proutky, požádám SkalníVítr, aby kvám nevysílal tolik svěžího dechu s příměsí vůně čaromocných bylin, které mládnutí způsobují.“

„Díky, milý Ucháči,“ upokojila se Týna. „Stačí nám, že teď vypadáme, jak vypadáme. Netuším, kolik je nám právě let, ale na tom přece nezáleží. Hlavně, že se cítíme dobře a únava je ta tam. Myslíš si to také, Tyldičko?“ Tylda byla sice toho mínění, že pár omlazujících dýchnutí navíc by jim neuškodilo, ale raději mlčela. V poslední době byla přece jen skromnější. A skromnost jí slušela ještě víc, než hladké tváře a veselé oblečení.

Velké i malé změny byly oběma sudičkám k prospěchu. Týna se naučila vařit a navíc si oblíbila šití. S chutí otvírala košíček plný jehel

a nití a jehlou vládla stejně dovedně jako vařečkou. Ne že by snad nad hrnci mumlala všelijaká zaříkadla nebo poručila jehle, co má vyšívat. Poctivě se lopotila nad každou prací a vše se jí dařilo.

Neobvyklé jehly daroval Týně Ucháč. Byly z jehličí. Nitě spřádali lesní pavoučci a každý potřebný kousek látky upředli také. Jemná plátna se hodila na kapsy a kapsičky, do kterých se vkládaly květy a lístky mateřídoušky. Některé se zapínaly na knoflíky z žaludů, jiné zdobilo poutko na zavěšení. Vypadaly úžasně, stejně jako mechové polštářky napěchované všemožnými bylinami. Tyhle omamné a léčivé podušky dokázaly přivodit příjemné spaní a hezké sny. Šly proto hodně na odbyt.

Ano, bylo to tak, Týna a Tylda měly malou živnost a jejich zboží se dobře prodávalo. Zkrátka v obci Závětří byl o ně nevídaný zájem. Na trh je odvážela Tylda týden co týden a prodávala za babku. Tedy za málo peněz. Každou středu. Nikdo se příliš nepodivoval, kde se na tržišti vzala nová obchodnice a nikdo ani nepátral odkud je. V Závětří nebyli lidé nikdy příliš zvědaví ani pomlouvací, a to se sudičkám hodilo.

Kromě středy byly sestry Týna a Tylda stále spolu nebo sobě alespoň na dohled, to zůstalo, jak bývalo. Stejně jako dřív se občas pohádaly, mnohé si vyčetly nebo se o něco přely, ale nikdy ne ve zlém. V Jinde to bylo jen jaksi na oko, aby jim nebyla dlouhá chvíle – nebo, jak se říká, aby řeč nestála. Na Ucháci vládla dlouho spokojenost. Až jednou Týna poznamenala:

„Jak je možné, že se nám za pár týdnů podařilo tolik úspěšných věcí? Příznám se, že se velkého štěstí trochu obávám. Nikdy prý netrvá dlouho.“ A dál sestře svěřovala: „Říká se, že Smůla nechodí po horách, ale za lidmi. V pohádce jako v obyčejném světě. Měly bychom si na ni dát pozor.“

„Zbytečné řeči,“ smála se Týna a užívala si šťastné chvíle dál. Od středy k další středě.

Změna nastala až v ten den, kdy pan Klink všechno o sudičkách vyzvonil Alžbětě Mocné. Zpráva o tom na kopec Ucháč pochopitelně

nedošla, ani nedolehla. Přes Vrátku se zkrátka nedostala. Přesto ve chvíli, kdy zvonek vyzvonil panovnici o Týně a Tyldě důležitou novinu, zatrnulo oběma u srdce a přepadl je záhadný neklid.

A v tom neklidu bylo očekávání mnoha nepříjemných událostí, které musely nastat.

TÝNA SAMÁ DOMA

Tylda jezdila se zbožím na trh do Závětří velice ráda. Vozila tam zeleninu, kterou sama vypěstovala a také spoustu voňavých polštářků a kapes s kořením i bylinami. Lehké zboží dala do rance na záda, kapusty do košíku na nosič jízdního kola. Kolo nebylo příliš krásné ani nové, ale sloužilo dobře. Tylda je v obci vyměnila za dvě hlávky obřích kedluben, kilo ranných brambor a několik svazků ředkviček. Za víc prý nestálo. Ovšem má-li i neživou věc někdo rád a zachází s ní laskavě, potom se mu odmění a vykonává dobrou službu. Tylda svoje kolo zbožňovala a nikdy si také na ně nemusela postěžovat.

Hned jakmile bylo ve středu ráno pro trh všechno připravené a naložené, naskočila do sedla a opatrně uháněla z kopce. Opatrně uhánět, to uměla jenom ona. Někdy se zdálo, že se kolo malinko nadnáší a pomáhá se zátěží, byla to však víc Tyldina představa než pravda. Ale i tak bylo kolo jako akrobat. Muselo se co chvíli vyhýbat kořenům, pařízkům, houbám nebo kapradí, muselo dávat pozor na nástrahy v podobě spadných větví a svalených kamenů a zvládalo to výborně. Ucháč se také činil, vždy rád upozorňoval na nejvíc krkolomnou cestu. Jízda z kopce byla většinou opravdu nádherný zážitek a Tylda při ní vystřídalala řadu úsměvů. Ty nejhezčí si pak vždy nechávala pro zákazníky. Těšila se na tržiště, na shluk lidí, na zvědavé pohledy a především na chválu zboží, které přivezla. Pokaždé měla úspěch a vracela se odpoledne domů nadmíru spokojená.

Třetí lichá středa uprostřed léta měla však náhle jinou podobu než středy předešlé. Byl to prapodivný důvod, proč se tehdy Tylda s návratem na Ucháč opozdila.

Týna čekala ono odpoledne na sestru zpočátku bezstarostně, potom netrpělivě a nakonec s velkým znepokojením. Krátila si čas šitím a také

dojídáním všeho, co zbylo od oběda. Nejdřív z kapustových karbanátků jen uždibovala, posléze ukrajovala a nakonec je polykala celé. Záhy se pak podivila, že je talíř prázdný. Snědla navíc ještě misku malin, vypila spoustu vody a bylo jí skoro zle, jídla a pití však nenechala. Takovou vlastnost mají někteří lidé trpící neklidem a úzkostí. Z rozčilení se pak stále živí a nevědí, kdy přestat.

Když Týna zjistila, že pořádně ztěžkla, zahubovala na sebe, ale přesto stačila ještě schroupat pár letních kedluben a sníst borůvkovou zavařeninu ze dvou sklenic.

„Co to provádím?“ rozzlobila se na sebe. „Raději půjdu z domu na dvorek, tam mne nic lákat nebude,“

Venku si náhle vzpomněla, že Tylda jedla ráno jen velmi málo, dokonce snad jen tři neosolené ředkvičky. Rozhodla se totiž, že bude držet dietu a občasný půst, aby nepřibírala na váze. Hodně velký nesmysl! Byla už tak dost hubená, ale chtěla si dopřát výstřednost.

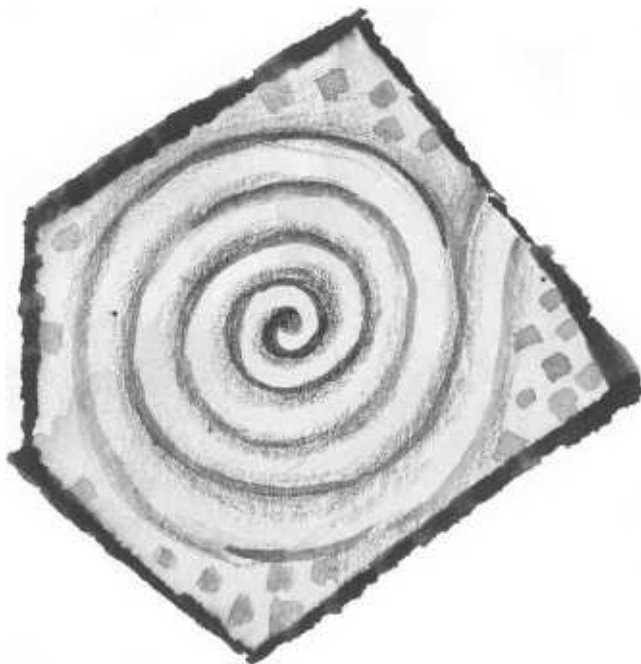
Sudičky měly v Jinde všelijaké vrtochy, jenomže oproti dřívějším časům docela jiné. Kdysi se nestaraly o to, jak vypadají: jsou-li hubené babky či obtloustlé tetky. Ted si váhu hlídaly a chtěly se líbit.

„Přejídáním jsem si od neklidu nepomohla,“ vyčítala si Týna. „V žaludku mě tlačí každé sousto navíc a necítím se dobře. Raději se projdu,“ rozhodla nakonec. A zamířila k lesu.

Když cestou míjela záhon kapusty, přišlo jí na mysl, že by se mohla pokusit o věštění. Hned potom o jednu hlávku zakopla a svalila se jak dlouhá tak široká. Nedbala na to a uhodila do hlávky, která se jako na povel rozpúlila. Nikdo jiný by nic takového nesvedl.

„Snad se něco o Tyldině zpoždění dozvím,“ zahleděla se do spleti kadeřavých listů. Kroutily se a klikatily do žlutých a zelených cestiček. Týna se v nich vyznala, leccos jí napověděly.

„Tahle čára by mohla znamenat velké ohrožení. Je příliš tmavá. A podle zákrutů naznačuje i návštěvu. Je to možné? Kdo by se šplhal na Ucháč?“

Týna znovu bedlivě probádala každou neobvyklost v rozpůlené kapustě. Trvalo jí to dlouho a najednou se začalo smrákat a tmít. Sudička se znepokojila. Uvědomila si s hrůzou, že nezůstala na cestě, ale sedí na kraji záhonu, bolí ji kotník a nemůže vstát.

Z úzkosti se opět dostavil hlad. Nablízku byl však jenom trs meduňky a máty. Utrhla si tedy pár lístků, ale nespášené jí nechutnaly. Zatoužila po čaji, jenomže nepřicházelo v úvahu, že by si ho uvařila. Nemohla se postavit na nohy, ať dělala, co dělala.

A Tylda nešla. Byla to svízelná situace, při které ani Ucháč nedokázal pomoci. Nakonec však alespoň rozvoněl mátové a meduňkové lístky a Týnu uspal.

To bylo milosrdné. Nic lepšího nemohl vymyslet.

NA TRHU V ZÁVĚTŘÍ

Důvodem Tyldina zpoždění nebylo neprodané zboží. Byl o ně zájem jako pokaždé a nic by se na tom nezměnilo, kdyby nenastaly podivné a nepředvídané okolnosti.

Nejdříve Tylda zjistila, že se na místo vedle ní nepostavila babka s nůši vajec jako obvykle, ale vyložil si tu své zboží nepříjemný dědek. Měl víc vousů než hladké tváře a Týna si pomyslela: kdyby se náhodou pod těmi vousy usmál, nikdo by to jaktěživ nepostřehl. A jeho oči se mi ani trochu nelíbí, jsou pichlavé a zlé.

Dědek prodával sádrové trpaslíky do zahrady – vousaté i bez vousů, s čepicemi i bez nich, různě barevné a tvarované. Tyldě se ani jeden nelíbil, ale lidé nové zboží kupovali jako o překot, div se o ně nepopřáli. Novinky se většinou vždy dobře prodávají, i když nejsou právě nejvkusnější. Neznámý chlapík měl štěstí a také vyřídilku, dovedl přemluvit i poslední váhavce, kteří se obávali, že sádrové figuríny by mohly zahradu víc hyzdit, než jí slušet.

Nakonec zbyl vousatému dědkovi jen jeden nepovedený trpaslík, a to jenom proto, že se mu na sádrovém kabátku udrolilo kousek rukávu a nevypadal už jako nový.

„Poslyšte paní,“ oslovil škaredý dědek Tyldu. „Vidím, že vy už svůj krámk budete také skládat a chystáte se domů, ale moc vás prosím, počkejte mi tady chvílku u pana Skrčka,“ ukázal na zbylého trpaslíka. „Zajdu si jen do nejbližší hospůdky pro limonádu a tohle zboží by mi cestou překáželo. Nebojte se, hned se vrátím, hned jsem zpátky!“

S posledními slovy už mizel mezi lidmi, ani se neohlédl.

„Počkejte!“ chtěla zavolat Tylda, ale bylo pozdě, za dědkem jako by se zem slehla.

Nešel a nevracel se. Neobjevil se vůbec.

„Takto tedy ne,“ řekla po dlouhém čekání Tylda. „Nikdo nedrží slovo a já mám být ta hloupá? Skrčeka tu nechám. Nechtěla bych ho ani zadarmo.“ A chystala se k odchodu.

Pak jí však svědomí nedalo. Pan Skrček vypadal tak smutně a opuštěně. Silně načervenalé tváře jako by mu náhle pobledly a nos se mu samým smutkem protáhl. Posadila tedy trpaslíka na nosič svého kola a poctivě s ním objela všechny hospůdky v Závětří.

Zbytečně však ztrácela čas. Záhadný dědek nebyl u žádného pultu z deseti výčepních místností. Až v té nejvzdálenější a poslední oznámil Matyldě hospodský: „Jo, no jo, zastavil se tu nějaký podivín, zarostlý a nerudný, a ten vám vzkazuje, že si máte Skrčeka nechat. Ať vám slouží!“

„Co je to za hloupou řeč?“ zlobila se Tylda, která navíc nechápala, jak mohl dědek vědět, že se tady zastaví a jak mohl hospodský tušit, koho má oslovit. Všechno bylo moc zvláštní.

„Já o žádného trpaslíka nestojím,“ zaprotestovala hněvivě sudička. „Zahradě by dělal jenom ostudu a darmo bych se s ním do kopce vláčela. Nechám vám ho raději tady.“

Jenomže Skrček seděl v koši jako přilepený a nikdo ho nedokázal dostat z místa, kde byl.

Tvářil se čím dál tím zarmouceněji. Byl určitě moc nešťastný, že se s ním tak zachází a nikdo ho nechce. Tylda to dobře postřehla a po nedlouhé chvíli se obměkčila.

„Netušila jsem, že mám tak dobré srdce,“ špitla si pro sebe nakonec, nasedla rychle na kolo a ujížděla pryč. Pryč z obce na kopec Ucháč. Pan Skrček se vezl s ní. Jinak to nešlo.

Zatím uběhlo mnoho času, odpoledne dávno pokročilo. A najednou se začalo smrákat a tmít.

„Musím si pospíšit domů, Týna bude mít jistě velkou starost, kde jsem se tak dlouho zdržela,“ lekala se Tylda a šlápla pořádně do pedálů. Jelo se jí kupodivu dobře, ale na vrchol kopce – až k samému domečku – se dostala teprve po západu slunce.

Byla unavená, hladová a také zvědavá, co asi Týna řekne trpaslíkovi a celé příhodě s ním.

VĚŠTBA SE NAPLNILA

Tylda opřela kolo o zed' domku a nahlédla do světnice. Hned si všimla, že tam Týna není.

„Snad mě nešla moje milá sestřička v té hrozné tmě hledat?“ strachovala se.

Potom jí napadlo podívat se do zahrady, a to bylo moc dobře. U kraje záhonu ležela Týna, jak dlouhá tak široká, a spala. V ruce držela rozpůlenou kapustu a na nose měla lístek máty peprné. Byl to ten nejvoňavější plátek z celého mátového keříku, který ji svou vůní dokonale uklidnil a nakonec i uspal. Tím také nadobro zahnal všechny starosti a přilákal navíc hezký sen.

Týně se zdálo, že jí sestra přivezla z trhu obří kornout zmrzliny, který byl jako bezedný. Vůbec z něho neubývalo. Týna si užívala sladké slasti, když nepřetržitě ulizovala z nemizející načechrané spice zmrzlého jahodového krému. Později z ní i ukusovala a podivovala se, kolik už spolkla ledových soust. Náhle jí byla velká zima a celá se roztřásla. Chladno jí ovšem nebylo z množství zmrzliny, kterou snědla-nesnědla. Prochladla na holé zemi v setmělé zahradě. Slunce ji už před hodným časem opustilo a s ním odešlo i příjemné teplo.

Když Týna po vydatném spánku konečně otevřela oči, spatřila nad sebou vyděšenou Tyldu.

„Co se ti stalo?“ uslyšela její první slova doprovázená obvyklým „Fíííí-júúúú!“

„Nic se mi nestalo,“ odpověděla ještě rozespalá a mátou omámená Týna. „Jen jsem zkrátka upadla a nemůžu vstát.“

„Tak tomu bych neříkala nic! Vždyť máš husí kůži po celém těle a nos ti pěkně zfialověl. A jestli nemůžeš vstát, asi to nebude tím, že ses v poledne přejedla!“

„Zničila mne nejspíš ta tvoje zmrzlina,“ povzdechla si Týna a chystala se dál vyprávět o neobyčejném bezedném kornoutu. Hned si však uvědomila, že už není ve snu. Že je skoro noc a nemá tušení, proč se Tylda tolik zdržela v Závětrí.

„Kde jsi byla tak dlouho?“ zahubovala přísně a docela se probudila. Pak sestru poprosila, aby jí pomohla vstát. Do zad jí tlačilo nejméně tučtíc kamínků a jeden byl pořádně špičatý.

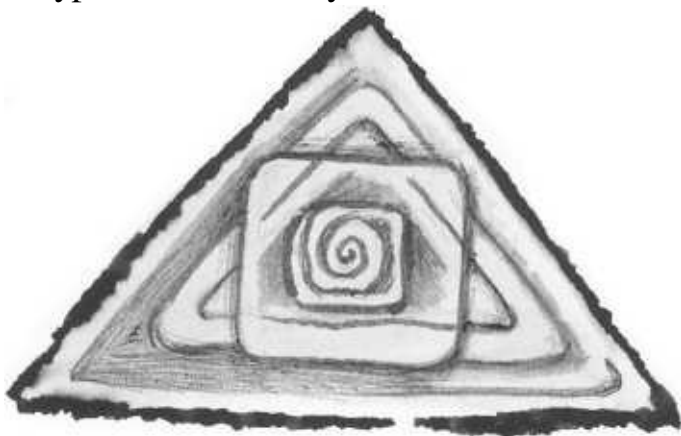
Trvalo značnou chvíli, než Týna stála opět na nohou. Spíš na jedné noze, protože pochroumaný kotník jí dost bolel. Byl náramně oteklý.

„Fíííí-jůůůů!“ pískla Tylda. „To je tedy nadělení. Ale poradíme si s tím.“

Posadila Týnu znovu na zem, chytla ji za patu a zacloumala s ní tak dovedně, že se kotník nejen usadil na správném místě, ale zmizel i otok.

„Přece jen mi zůstalo něco z dávných dovedností a jsem pyšná, že se mi napravování povedlo. Vstát už ale musíš sama.“

Povedlo se i to. Sudičky pak zamířily ke svému domečku a Tylda začala konečně vyprávět své zážitky z trhu v Závětrí.

Povídání nebralo konce a nejvíc se týkalo pana Skrčka, tedy ohavného sádrového trpaslíka. Týna byla toho názoru, že by se mohl zatím uklidit na půdu. Dívat se na něho oknem do zahrady den co den, to opravdu nechtěla. Trvala na tom a Tylda její námitky uznala.

Do rána musel pan Skrček zůstat venku před prahem. V koši na nosiči kola. Sudičky neměly před nocí dost síly něco na tom měnit.

Byly unavené jako už dávno ne a řekly si, že po delším odpočinku snáze dostanou trpaslíka z koše. Potom ho odnesou do podkroví, kam kromě jiného ukládají i nepotřebné věci.

S probuzením nového dne si Týna okamžitě připomněla, že jí kapusta při včerejším věštění naznačila příchod nezvaného hosta. Svěřila se s tím Tyldě, která bez váhání prohlásila: „Jedná se nejspíš o pana Skrčka.“

„Asi ano,“ souhlasila Týna, zároveň však upozornila, že na dlouhé úvahy není čas. Jasně jitro naznačuje horký den a bude třeba zalévat záhony a posekat trávu.

„Trpaslík nás zbytečně zdržuje od práce!“ postěžovala si hned Tylda. „Je v koši jako přilepený a nevím, jak ho dostaneme ven.“

Kupodivu všechno se odehrálo jinak. Sotva se Skrčka dotkla, ten jako by povyskočil a nechal se vzít do náruče.

„Hezký není ani trochu,“ šeptala si Tylda cestou na půdu, ale je mi ho líto. Svým způsobem ho mám i docela ráda a nevím proč. Kde se ve mně bere tolik soucitu? Nic nechápu. Tolik jsem se změnila!“

Potom postavila trpaslíka k vikýři a už se po něm raději neohlédla. Při práci na zahradě na něho docela zapomněla. A v dalších dnech po něm ani nevzdechla.

Trpaslík stál na půdičce v prvních chvílích jako v pozoru – celý strnule sádrový. Po nějakém čase se odvážil pohnout, protáhl se a zívnuł. Zívání je vlastně jedno obrovské nadechnutí a právě při něm pan Skrček vdechl vůni z levandule a mateřídoušky i jiných bylin, které se na půdičce sušily. To sladké ovanutí ho nejdřív zmátlo, po chvíli zklidnilo a nakonec – což je nej důležitější – zahnilo každou nepěknou myšlenku, každý zlý záměr. Pan Skrček zapomněl na své poslání, zapomněl, proč tu je. Ještě před několika minutami nemohl tušit, že se ocitne v sušárně roztodivných bylin a čaromocného bejlí, které Tylda vypěstovala na zahradě před domem.

Pan Skrček s ničím takovým nepočítal. Byl sem poslán ze země Tam a čekaly ho jisté povinnosti, o nichž zatím Týna a Tylda neměly tušení. Jenomže na Ucháči se některé události měnily tak náhle – skoro jako